

SZÉKESFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETILAP.

A fejérmegyei gazdasági-egylet, községi jegyzők, iskolatanács és a tanítók egyletének közlönye.

Megjelen minden vasárnap.

A lap ára

házhöz hordással vagy postán küldve:

Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Hirdetmény

a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petítség:
Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 kr-ért igrtattatik be.

1872. ápril 21-én.

16. szám.

III. félévi folyam.

A lap szellemi részét illető közlemények, úgy a lap ára, hirdetmények és a hirdetményekérti díjak a „kiadó-hivatal”

Klökner Péter könyvkereskedésében vétetnek fel.

Nyilttérbeni közlemények után három hasábos petítségért 10 kr. fizetendő.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Sz.-Fejérvár 1872. ápril 18.

Községi életünk e hét folyamában új korszakba lépett az 1870. évi 42. törvényczikk rendelte törvényhatósági képviselő megalakulása s a városi tisztviselők választása által. Óhajtuk, hogy ezen változás maradandó becsü intézkedések kiindulási pontját képezze, és hogy ezen — ha szabad így jelezni — külső változás időpontja közügyeink lényegében fogantatóitandó a közjó előmozdítását eredményező változások időszámításában sarkpontul emlegetessék!

Korábbi időkben a községi élet nem volt egyéb külön jogok megteremtéséért vagy elnyerhetőségéért vívott harcznál. És ez természetes volt. — Mivel ama olygarchicus jellegű időkben csak azon egyént részesíté becsültetésében a közszellem, ki több joggal bírt — több jogot tudott érvényesíteni, mint embertársai.

A közszellem a történelmi nagy eseményeket indító gépezetnek mindenkor rugója. A közszellem ellen lehet harcolni, de soha nem sikerül a győzelem; — hanem mindig a közszellem megváltoztatását kelle elérni. — Gyakran a közszellem nem állja ki a részrehajlatlan bírálat okadatolását; és tapasztaljuk, — hogy a józan ész legalább annyiban érvényesítette befolyását, hogy a közszellem hibás irányait megváltoztatni igyekezett; a megváltoztatás sikerült is, de másrészt gyakran az

új irány is csak szintoly hibás volt, mint a korábbi megváltoztatott. A közszellem óriás eredményű hatását láthatjuk a keresztény, az izlam vallásokban, a kised hansa városok, Velence, az adria királynője hatalmában, mely utóbbiak a közszellem irányja változásával hanyatlott hatalma élénk képet tár elénk a közszelem változásainak illusztrálására.

Az olygarchikus irányu közszellem a mult század végével kénytelen volt egy más iránynak tért engedni, mely tiszta alapelveiben az emberek egyenjogúságát hirdeti. Nem azért becsülte az egyént, mert másnál több joggal bírt, hanem azért, mert ember. — Ezzel karöltve jár a társadalmi közszél azon meghatározása, hogy az ember tehetségeinek lehető legnagyobb tökélyre fejlesztése képezi célját a társadalmi együttletnek. — És ezen tan képezi ma már a közszelemet.

Ezen közszelemről áthatottak nem azért becsülik többé az egyént, ki több joggal bírt, mint embertársai; és ekép az előjogok birtoka senkit a közbecsülésben nem emelvé; megszűnt a rugó, mely az egyén tevékenységét ez irányban indítaná. Nincs többé okunk külön jogok megtartásáért vagy elnyerhetőségéért küzdeni.

Az által, — hogy nincs többé okunk külön jogok megtartásáért vagy elnyerhetőségéért küzdeni, csak azon irány van kijelölve, melyben többé nem kell haladnunk. Ha a most érvényben levő közszelemnek cselekvőleg

megfelelni akarunk: törekednünk kell korunknak a bölcsészet által is helyeselt közszelem azon irányát, mely a társadalmi együttlet céljául az ember tehet ségeinek tökélyesítését vallja érvényesíteni.

A társadalmi együttlet célja természetesen csak úgy érhető el, ha annak tényezői közszelemtől áthatva vannak; és pedig a társadalmi tagok egyetemleges ségének meggyőződésével, mely készséggé teszi egyéniségüknek az egyetembei beolvadására, annak ezért feláldozására.

E cél, melyért hallhatatlan szellemű férfiak életükön át küzdöttek, megérdemli, hogy minden jó buz duljon elérésére. Az eszközök meg vannak, csak részben hasznosító kézre várnak. Ha e kezeket a közszelemtől áthatott elme vezérli: a cél elérése csak idő kérdése lehet.

Zúg a harang. Zúgása azt jelenti, hogy közügyeink vezetésére polgármester választatott.

Zúg a harang!

„Huzzad, huzzad odafent!

Mozdul már, magasban leng!

Jelezzen örömet e városra,

Békét hirdessen köztünk ércszava.”

TÁRCZA.

Csak egy érzékünk van.

Hogy az ember nagyon különböző érzetek által értesül a külvilágról, azt tudja mindenki. Sőt azt is kevesen nem tudják, hogy ezen érzeteknek öt főneme van aszerént, amint azok a szemben vagy fülben, az orr vagy a száj üregében, vagy a külbőr felületén léteznek, aminek képest azután látás, hallás, szaglás, izlés vagy tapintás nevet viselnek. De annál többen nem tudják azt, hogy mindezen érzetek az egyetlen tapintáson alapulnak, s midőn emez igazság elemzéséhez fogok, azáltal, míg egyrészt világot iparkodom gyujtani a látni kívánók elé, — addig másrészt hinni bátorodom, hogy a látók szemreit nem fogom untatni, a mennyiben a közélet ugyanis annyira hozzá szoktat a természeti családásokhoz, hogy az utolsó napig tisztázva sem lehetne azokat teljesen kijátszani.

Done regélé: Közepén egy nagy, sötét teremnek, egyik végével a padlóba erősítve álla titokszerűn egy pálcza. A pálcza elkezd ide-oda hajlongva mozogni, röviden rezegni. Rezgése mindinkább gyorsul és gyorsul. Belépek a homály lakába, midőn a pálcza még lassan végzi csak mozgásait. Sem szem, sem fül nem szól nekem a pálcza létéről semmit. — De érzem rezgését, mert feléje közeledő korom felfogja ütéseit. A rezgés gyorsul. — Elér bizonyos fokot, és ime zöréjt veszek észre, egyes lökéseket, melyeket fülem különböztet meg. A pálcza rezgése mindig gyorsabbá lesz. — A lökések a fület egyre szaporábban érintik. Egy pillanat, és a lökések oly gyorsak, hogy nem vagyok képes azokat különválasztani. Egy egészszó olvadtak azok össze, zúgást hallok és egyszerre csak mély bánat hang üti meg fületem, erős annyira, hogy amellet nem az én hangom, sem valami zenész, de még az orgonáé sem hallható. — A hang mindig magasabbá leszen. Befut minden hangrovatot, fel egész a legvékonyabb czinczegésig; — de most minden az előbbi csendbe száll vissza. Teljes csodálkozással még a fölött, amit hallék, érzek ama helyről, ahonnan a hang jött, langyos melegét áramlani felém, mely kellemes, mint a kandalló kedves tüze. De még minden sötét. — A rezgés azonban egyre gyorsul. Gyenge pir hajnallik. Élénkület kezd: a pálcza izzó lett. Most teljes vörös, majd sárga, egyszerre kék. — Áthaladja a szírvány

minden színt egészen a violáig, midőn aztán ismét éjbe borul minden.

Hogy a pálcza ütéseit karom megérezte, az érthető tisztelt hallgatóság, mert hisz közvetlenül érintetem kezemmel a pálczát, de hogy későbbi mozgása hang alakjában fülemnek is értésére esett, mely töle egészen távol volt, ez már különös. Rögtön megszűnik azonban ilyen lenni. Ha ugyanis előveszek egy üveg edényt, abba valami hangzó testet, például egy zenélő órát helyezek, de a levegőt szivattyu segítségével, benne ritkítani kezdem, úgy az óra zenéje mindig halkabb s halkabbá lesz, — most pianissimo, — s végre teljesen elhal. Ha az üveg edény levegőjének az előbbi sűrűsége visszaadni kezdem, úgy a hang ismét hallhatóvá válik, majd előbbi erejét, s ha a levegőt azontul is sűríttem, még erősebb is lesz.

Ebből aztán világos az egész.

Ha valamely test gyors ide-oda való mozgásba, szóval rezgésbe esik, rezgésbe hozza a vele érintkező levegőt, a levegő rezgése által testünkre ütéseket gyakorol, mit megéreznek a fül belsejében elhelyezett gyengéd idegek.

A kiknek külső testbőrük elég finom, idegzettől van körülhálózva, erősebb hangot, minő az orgonáé, egész testükön éreznek, azért oly megrendítő az orgona hangja, melynél mint mindenütt, a honnan hang jó, nem történik egyéb, mint hogy a levegő mozgásba, rezgésbe hozatik s ez a finom tapintó érzék által az a gy tudomására jut. A hang víz alatt is hallható?! Igen, mert a víz is, és vele együtt minden folyadék rezgésbe hozható vagy közvetlen a hangzó test, vagy közvetlen a levegő, vagy más testek által. A víz ismét átvizsi rezgését a fülünkbe szorult levegőre s az történik a mi előbb. A hang szilárd testeken, például a falon át is hallható, mert a hangzó test mozgásai ezekre is átszállanak és ezekből ismét a levegőnek adatnak át, mely közli azokat és érzeti fülünkkel. A hallás tehát világosan nem egyéb, mint tapintás, tapintása a hallszervünkbe ütköző légrézéseknek. A régiek beszélnek Orpheusokról, kiknek bűvös heptachordja az állatokat is elbájolá, sőt a köveket is megindítá. A világ mesének tartja, mint sok más, pedig nem lehetetlen. A geológok állítása szerént ugyanis volt egy idő, melyben a levegő sokkal sűrűbb volt, mint jelenleg. Az ily sűrű levegőnek a rezgése is hatalmasabb vala, és nem csoda, ha veszejég hatolt az oroszánynak ruganyos bőrén keresztül, és erős rázkodtatásba hozta a mozgékony köveket, vagy megrepeszté a lukacsaikban gözökkel telt sziklákat. Ezzel áttértek a látásra.

A Dove pálczájának rezgése fényt, szint hozott létre.

Hogyan történhetett ez?

Csalhatlan deductio nyomán, létezik egy súlytalan anyag, melynek neve aether, nyelvünkön leb, vagy lebegény. Ezen leb nem képez egy folytonos egészet, hanem apró részecskék halmaza, ép úgy, mint Afrika homoktengere apró pórszemecskéké. A lebbel azonban nagyságra nézve ama homoksík össze nem hasonlítható, mert a leb betölti az egész mindenséget, részei pedig oly parányiak, hogy áthatnak mindent. Ezen leb apró részecskéinek rezgése okozza a látást. A kis apróságok ugyanis, mozgásuk közben verdesik testünket, parányi alkalmatlankodásunkat azonban hogyan érezze meg még csak hallidegzetünk is, mely reájok nézve valódi óriás? De ott van szemünk, mely belső gömbszerű üregében a végtelenségig határos finomságu idegek tárházát képezi, melyekre nézve aztán a kis lebparányok nyugtalankodása a legnagyobb jótétemény, mert hisz az ezek tapintatából származott érzés az, amit mi látásnak nevezünk. Látást eszköznek főleg a nap és a tűz. Miképen? — Mindenek előtt tudni való, hogy a nap is csak azért világít, mert a szinképelemzés biztosítása szerént folytonosan ég. És most a napra nézve is csak az a kérdés, hogy mint hozhatók égés által a leb parányai fényesülő mozgásba? — A testek mindnyájan apró részecskék összetételei. Ezen részecskék ugynevezett vonzerővel bírnak, minél fogva egymást magukhoz húzni és maguknál tartani törekednek.

Vannak különféle testek, melyeknek részecskéi különös vonzalommal viseltetnek egymás iránt. Ha aztán az ily testek egymással elég közeli érintkezésbe jönnek, úgy mindegyik test részecskéi keresnek a másiktól maguknak egy vagy több párt, melyekkel szoros társaságra lépnek. Ezen tüneménynek a neve vegyülés. Már most a mint láttuk a vegyülésnél a testrészek mozgásba jönnek, midőn tudniillik egymást mintegy felkeresik. De ezen mozgásuk által a lebre is, és ha erős hatályos mozgást hoz a lebben is létre, mit szemünk finom tapintása által megérezvén, észleljük a tüneményt, melynek neve égés; és látunk. Az égésnél különösen az éleny nevé gaz képezi az egyik vegyülő részt, a másikat pedig a napon? levő sok különféle más légnemű test; világítóinknál, méceinknél pedig, az alkalmazott anyagok, melyek az élenyt mint a földhőzi lég egyik elegyrészét, levegőből kapják. De a fénynek vannak számos egyéb forrásai is.

(Vége következik.)

Ismertetés.

Fehérmegye törvényszéke előtt tárgyalt boszorkánysági perek.

Közlő Rosty Zsigmond.
(Folytatás).

Mint hogy az előadandó két perben a kinzó vallatás szinte alkalmazva lön, jónak látom ezt röviden megismertetni. Tudjuk, hogy az igazság felderítése czéljából a józan ész és emberiség ellenére a bűnösök vagy gyanusak igen sok esetben kegyetlenül megkínóztattak, mely vad eljárás csak a múlt század második felében lön megszüntetve. — Részemről úgy látom, hogy őseink a régiebb időkben e tekintetben vád alá nem jöhettek, mert a Corpus jurisban egyáltalán a kinzó vallatás nem említették, Verbóczy 3. r. 20 §. a városokat eltiltja ugyan a nemesek kínzóztatásától, miből lehetne következtetni, hogy a nemesekre nézve ezt teheték, de e szónak tortura azon időkben nálunk más volt a törvénykezési értelme; — ugyanis:

Fennmaradtak pallosjogot — jus gladii — adományzó több királyi kiváltság-levelek, melyek nézetemet igazolhatják, így Lajos király 1369 ben kiadott levelében hatalom adatik a bűnösöket elfogni, megítélni, kínolni, felakasztani és bűneikhez mért modorban büntetni, akasztófát más kínzás neveit felállítani — captivos judicandi, tormentandi, suspendendi, paena debita flectendi, fatibulum, et alia tormentandi genera conservandi. Fejér Cod. Dipl. T. IX. V. 4. p. 174. — Mária királynénak 1392-ben kiadott levelében: a bűnösöket elfogni, megítélni, érdemük szerint megkínóztatni — indicandi et juxta eorum demerita tormentandi, — Fejér C. D. T. X. V. 2. p. 67. — Zsigmond király Semsey Jánosnak 1397. kelt levelében: megengedi az elfogatást, akasztást, fejtételt, megegetést, szemkiszurást, tagcsontkítást, de e szót kínzás nem használja, — Fejér C. D. T. X. V. 2. p. 456; — ha e diplomák szavai figyelembe vétetnek, kitűnik, hogy a kínzás tortura úgy vétetik mint megérdemelt, megítélt bűntetés, nem pedig mint az igazságot, tényállást kinyomozó eszköz, már pedig e két fogalom közt nagy a különbség!

Később ez undok eljárás szinte III. Ferdinándnak már említett, s a Corpus juris 2-ik részéhez kötött praxis criminalis honosítja meg hazánkban; — szerinte a kinzó vallatásnak, az erősb testalkatúakra nézve hat foka volt, 1-ső a vallatandónak hóhér általi levetkeztetése, fenyegetése és a kínzószerek mutogatása; 2-ik annak erősb megkötötzetése; 3-ik csigázás (equuleus) ekkor a tagok lekötöttetnek s szétvontatnak; 4-ik ily állapotban felakasztás vagy felhuzás; 5-ik kötéltetés (funium imectio), megvallom, hogy ennek módozatát nem tudom; 6-ik nagyon gyanusaknál ezen kínzásoknak időnkénti felosztása és ismétlése. — A gyengébbeknél négy fok használtatott: 1-ső a hóhér fenyegetése; 2-ik a szerek mutogatása; 3-ik csigázás; 4-ik a spányol ércoszirma, mely a lábra huzatván, közébe és a csizma közé vasék veretett.

Az ily kinzó vallatás csak ítélet folytán az összeülési időben alkalmaztatott fő- vagy szolgabíró jelenlétében, ki a feljegyzett kérdések és körülmények iránt a kintzotat kintzása közben megkérdezte, az adott feleleteket feljegyezte, ezeket az egyesült törvényszéknek bejelentette, annak megszüntetését vagy tovább folytatását bíróság elrendelte. Orvos csak később volt jelen, mert Fejérmegyében legelőször 1742-ik évben lön tiszti orvos választva; igaz ugyan, hogy ama praxis criminalisban, Karpezwonál s több kormányi rendeletek által a kinzó vallatás csak oly esetekben engedtetett alkalmaztatni, midőn a bűntény állása már kiderített, s a vádlott mindent makacsul tagad, s bűntársait megnevezni nem akarta, de az ily rendeletek, mint láttuk s még jobban látandjuk annyira nem tartattak meg, hogy a csigázás már a vádlóval levele kéretett, s többnyire a leghiabvalóbb körülmények s vádaskodásokra rendeltetett el.

(Folytatása következik.)

V á r o s i .

Folyó hó ápril 16-án a városi főispán Zuber J. elnökléte alatt a városi bizottság tagjai a történet meghívását folytán d. e. 10 órakor városházunk nagy termében megjelenvén, a városi főispán ur az összegyűlt bizottsági tagokat rokonszenves szavakkal üdvözölvén a városi bizottságot megalakultnak és a gyűlést megnyitottnak kijelentette.

Erre Zsombóry Ede bizottsági tag az összegyűltetek érzelmeit következő beszéddel tolmácsolta:

Méltóságos főispán ur!
Tisztelt városi bizottság!

Mielőtt a miniszteri leirat felolvastatnék s a méltóságos elnök ur által jelzett pontok tárgyalás alá vétetnének, engedjék meg önök uraim, hogy a bizottsági testület ünnepélyes megalakulása alkalmából felszólaljak.

Midőn méltóságodnak, a szentesített törvény erejénél fogva alakultnak nyilatkozott városi bizottsághoz intézett szívélyes üdvözlét több társaim felhívása folytán tiszteletteljesen megköszönöm, s az elnöki üdvözlét a városi bizottság részéről a legme-

legebben viszonzom; habár e mélyen tisztelt testületnek nem is egyhangu megbízásából szólalok fel; mégis reményem szerint oly érzelmeknek vagyok s leszek ez alkalommal öszinte tolmácsa, melyek szabad királyi Székesfejérvár város összes bizottsági tagjainál minden árnyalattól eltekintve, érzelmeimmel teljesen egyek és közösek.

Mi, városi bizottsági tagok, nyertük legyen bár állásunkat a törvény rendeletéből, vagy a választó közönség nagybecsű bizalmából, ismerjük annak fontosságát, ismerjük annak terhét, s ismerjük a reánk nehezedező felelősséget! s ha nem éreznénk magunkban szilárd akaratot, megfeszített szorgalom mellett kötelességeink lelkiismeretes és pontos teljesítésére, bizonyynyal visszarettenék megtisztelő hivatásunk szilárdól.

Azonban méltóságos főispán ur! mi érzünk magunkban erőt s kitaratást, az új állásunkkal járó kötelességek hű teljesítésére! igen mi ismerjük polgártársainknak működésünkhöz kötött várakozását s annak férfiasan meg fogunk felelni! működésünk terhecséget nagy részben meg fogja könnyíteni elnökünk részrehajlatlan, szakavatott, bölcs s tapintatos vezetése. — Mi méltóságodban nem csak Székesfejérvár főispánját üdvözöljük és tiszteljük, de egyuttal városunk szülötjét s polgárát szeretjük; előbb volt méltóságod e város fia, mint főispánja, előbb volt méltóságod a mi polgártársunk, mint elnökünk! s azon férfiu! ki ösvárosunk falai között pillant meg először a napvilágot! azon férfiu, kit a boldog gyermek és ifjúkor arany álmai is legkedveltebb emlékei és nemkülönben a tevékeny férfikor honpolgári küzdelmei s működései; azon férfiu! kit a felcélhetlen legjobb szülők gyermeki kegyelmeleg szentelt s irhalmi — Székesfejérvárhoz s annak határához csatolnak! — Azon férfiu, ki 1848-ik évben fegyverrel szolgálta a hazát, s kardját hüvelyéből a szabadság, egyenlőség és testvériséget hirdető alkotmányos nemzeti zászló védelmére rántotta ki! azon férfiu itt nem lehet idegen, azon férfiu velünk a szabadság és alkotmányosság, nemkülönben hazánk és városunk közszeretében teljesen rokon teljesen egy!

Es ha méltóságodnak, a testvérhatóság Fejérmegye jegyzői, később főszolgabírói s legutóbbi alispáni hivatalában kitüntette s mindenki által elismert tevékeny, igazságos, részrehajlatlan s szakavatott működésére gondolánk; s ha felelevenítjük emlékünkből, mily tisztelet és nagyrabecsülés mellett kísérte Fejérmegye közönségének részvéte népszerű alispánját a megye székházából a városi hatóság főispáni székébe! teljesen nyugodtak lehetünk, hogy a városi főispáni új intézmény, mely általánban hazánk királyi városi részéről a helyhatósági önkormányzat függetlenségének feltétele tekintetéből nem csekély idegenkedéssel, sőt némi hidegséggel fogadtatott, méltóságod loyaltitása s részrehajlatlan igazságszereteténél fogva, városunkban nem fog soha aggodalmakra okul szolgálni és méltóságod mind főispán Székesfejérvár városa jólétének teljes felvirágzását, a városi helyhatósági képviselőket független állását, egy tanácskozásiinknak szabadságát nem fogja soha legkevésbé sem gátolni!

Es most uraim, tisztelt bizottsági tagok! néhány bizalmas szót magunkhoz! Hiszem és vallom, hogy mi mindannyian e fontos s ünnepélyes órában, midőn mint szabad királyi Székesfejérvár közönségének s a város összes érdekeinek törvényes képviselői, a gondjainkra bizott városi hatóság önkormányzatát, bizalommal ölet főispánunk vezérlete s felügyelete mellett átvesszük, tartozunk bár e falakon kívül a politikai pártok bármelyikéhez, azon közös érzelmtől vagyunk lelkesülve, hogy e helyen, e teremben, a város tanácsában minden időben minden egyéb érdekeket mellőzve, csakis egy célra, városunk közös javára fogunk ernyedetlenül működni! Közös célnak városunk ügyeit úgy kezelni, hogy pénzügyeinke rendezve a jövedelmi forrásokat gyarapítva, jogos okszerű gazdálkodás és fukarság nélküli takarékoság mellett a városi iskolai ügyet a népnevelés fontos ügyét emeljük; városunkat szépítsük, csinósítsuk, kereskedésünket, kézi iparunkat, földművelésünket fejlesszük s felvirágoztassuk, szóval a tapasztalendő hiányokat pótolva városi közös ügyeinket úgy kezeljük, hogy képviselői vagyis bizottsági kötelességünk hű teljesítése mellett a közvárokozásnak teljesen megfelelő, ne csak tehető, de legszegényebb polgártársaink nagy becű megelégedését és elismerését egyenlő arányban kiérdemeljük.

Ó méltósága, a városi bizottság újjászülése alkalmából szép és érdemelt szavakkal vett bucsut a feloszlott régi városi képviselő testülettől; úgy hiszem, mi mindannyian, hasonlóan elismerjük a multból fel-tűnő érdemeket! Azért is örök élet a mult képviselői működéséből fennmaradó kedves emlékeknek! de egyuttal örök feledés általi halál a multak kellemetlen emlékeinek! Igen tessük el e pillanatban a multból e teremhez tapadt minden keserűséget, s azon sir fölé, melybe a multak izzalmait s félreértéseit eltakarítják, hogy a rémek árnyai ne kísértessenek meg többé bennünket, e sir fölé hengerítsük figyelmeztető s intó oszlopul az egyetértésnek a granitnál is szilárdabb és keményebb követ!

Szabadság, egyenlőség s egyuttal testvériség honoljon a városi hatóság eme ősi házában s ezek mellett e teremben tanácskozásiink közepette mint elválatlan jó barát kísérjen bennünket karöltve mindenkor a rend, a béke s az egyetértés!

Helyhatósági életünk újbóli alakulásának ünnepét

változtassuk át kettős ünneppé, az egyetértés fényes ünnepévé! azért is uraim tisztelt bizottsági tagtársok éltsük egyetértve a mindennél jobban szeretett hazát! — Eltsük egyetértve Székesfejérvár összes lakosságát! éltsük egyetértve méltóságos elnökünket a főispánt! s végre városunk érdekében éltsük egyetértve a sikeres munkálkodásainkhoz elkerülhetlenül szükséges egyetértést! (Éljenzés).

Az eszközöndő választások megtartásának időpontja iránt keletkezett rövid eszmecsere után a választó gyűlés f. hó 18-án leendő megtartásában a bizottság megnyugodott. Mire a kijelölt bizottság tagjai idős Námcsy Ferencz, dr. Ligeti József és Rosznagl Antal a bizottság által megválasztatván, — elnököl Főispán ur által pedig a bizottság tagjai Ambrózy Ferencz, Gebhard Ignác és dr. Say József kineveztetvén az alakuló gyűlés befejeztetett.

F. hó 18-án a törvényhatóságok rendezéséről hozott törvény utasítása szerint rendkívüli gyűlés tartatván, a városi bizottság által a városi főispán Zuber József elnökléte alatt következő eredménnyel történt a városi tisztviselők választása:

Polgármester: Novák Kálmán. Kapitány: Havranek József. Főjegyző: Juraszek Ferencz. Aljegyző: Tomsics Gyula. Tiszti ügyész: Pittler Béla. Árvaszéki elnök: Daraba József. Közigazgatási tanácsos: Ullmann Miklós. Gazdasági tanácsos: Turják János. Pénzügyi tanácsos: Erdős József. Levéltárnok és tiszteletbeli tanácsos: Niczky János. Közgyám: Turják Pál. Főszámvevő: Knazovicsky Mihály. Alsószámvevő: Szabó János. Házi pénztárnok: Pribék Mihály. Ellenőr: Moe-nich Károly. Adószedő: Krammer Pál. Ellenőr: Karády János. Mérnök: Patay János. Főorvos: Fanta Adolf. Sebész: Hellensteiner Károly. Hadnagy: Bam-bek Henrik. Állatorvos: Sramek István. Árvaszéki jegyző: Horváth István. Kiadó: Bona József. Igtató: Schnell Ignác. Szállásmester: Herendy Vilmos. Városgazda: Langmár Gáspár. Irnokok: kapitányi Schmikl János. Számvevőségi: Resch Károly. Ügyészi: Kovács Elek. Árvaszéki: Steiner Fer. Közigazgatási: Szaller György és Zákics Miklós.

Bábák: Engelmann Teréz, Vitkóczy Judith, Czompert Janka, Stiegler Borbála és Balogh Edéné.

M e g y e i .

Mult számunk megyei közleményéből a térlhiány miatt a következő két pont kimaradván ezennel közöljük.

Az ujonczállítás február 16-án vette kezdetét és martius 14-én lön befejezve. A megyére kivetett 617 ujoncz és 62 főnyi póttartalékos jutalek teljesen kiállított. Ugyanis: sármelléki járásban 223 ujoncz, 17 póttartalékos, a csákvári járásban 222 ujoncz, 22 póttartalékos a bicskei járásban 173 ujoncz, 23 póttartalékos, még pedig mind az ujoncz, mind a póttartalékos illetmény az első korosztályból, s a csákvári és bicskei járásban az első korosztályból a honvédséghez is jutott egy néhány.

Egyáltalában a honvédséghez 543 ujoncz soroztatott és pedig: sármelléki 229, a csákvári 152, — a bicskeiből 162.

A katonai hatóságok egyetértve a 6 század lovas elhelyezése a nyári időnyre következőleg állapított meg: a 13. huszárezredből fél század a parancsnoksággal Érden, egy negyed század Tárnok, egy negyed század Sóskut, egy negyed század a parancsnoksággal Martonvásáron, egy negyed század K. Szent-Péteren, egy negyed század Ercsin, 1/2 század Nagy- és Kis-Perkátán 1/2 század Adonyban, 1/2 sz. Dunapentelén 1/2 sz. Ráczalmáson, 1/4 sz. a parancsnoksággal Tabajdon, 1/4 sz. Alsúthón, 1/2 sz. Vaáiba, végre a 10. számú ezredből 1/2 sz. az ezred törzsével Moóron 1/2 sz. Bodaikon.

G a z d a s á g i .

A fejmegyei gazdasági egyetel köréből.

A fejmegyei gazdasági egyetel által f. évi január 30-án kelt programjában hirdetett állat és gazdasági kiállítás f. hó 21. 22. 23. napjain megtartatni fog.

A kiállítás tárgyai 21-én reggeli 10 órától esti 7 óráig, 22-én reggeli 9 órától esti 7 óráig, 23-án reggeli 9 órától 12 óráig a méntelep laktanya helyiségében díjfértés nélkül megzemlélhetők.

Különösen érdekelni fogják a juhtenyésztő, de egyéb gazdákat is a nagyszámmal bejelentett juhok. Es pedig a juhkiállításához járulnak: Id. gr. Batthyány László, Polgárdiról; gróf Zichy Pál, Kis-Loókról és Hantosról; gróf Zichy Nándor és gróf Zichy János, egressi uradalmukból; gr. Zichy örökösök nagy-lángi uradalmukból; gr. Zichy Edmund, Kálozról; gr. Zichy János, Ujtalról; ifj. gr. Nádasdy Ferencz, Lepsény és Ladány uradalmukból; gr. Brunszvik, Martonvásárról; Prokofius, Polgárdiról; gr. Zichy György, adonyi uradalmából. Gr. Zichy György adonyi uradalmából 30 db. tenyészkos eladásra is van kiállítva.

Szarvasmarha tenyésztéssel foglalkozók gyönyörködhetnek 26 db. válogatott szarvasmarhában.

Sertvések csak nagyon csekély számmal jelentettek be a kiállításra.